

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Національного університету
охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика, професор

Наталія САВИЧУК

19 06 2024 року

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Ковалю Олександра Миколайовича**

(прізвище, ініціали здобувача)

**«Обґрунтування вибору відкритої та лапароскопічної алопластики при
пупкових грижах поєднаних з діастазом прямих м'язів живота»**

(назва дисертації)

**що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі
знань 222 «медицина», за спеціальністю 14.01.03 «хірургія»**

(шифр та назва галузі знань)

(шифр та назва спеціальності)

Призначені наказом Національного університету охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика від « 13 » 06 2024 № 2759 голова та рецензенти,
а саме:

Голова – Войтів Ярослав Юрійович, д. мед. н., професор кафедри хірургії та
трансплантології Національного університету охорони здоров'я України
ім. П.Л. Шупика

(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ініціали)

Рецензент: Йосипенко Михайло Олексійович, к. мед. н., доцент кафедри хірургії
і проктології Національного університету охорони здоров'я України
ім. П.Л. Шупика.

(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ініціали)

Рецензент: Лисенко Віктор Миколайович, к. мед. н., доцент кафедри хірургії та
судинної хірургії Національного університету охорони здоров'я України ім. П.
Л. Шупика

(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ініціали)

розглянувши дисертацію Ковалю Олександра Миколайовича на тему
«Обґрунтування вибору відкритої та лапароскопічної алопластики при пупкових
грижах поєднаних з діастазом прямих м'язів живота», що подається на здобуття
наукового ступеня доктора філософії з галузі знань «Охорона здоров'я», за
спеціальністю 14.01.03 «хірургія» (тему дисертації затверджено рішенням
Вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені
П. Л. Шупика «30» жовтня 2021р. (протокол № 3), наукові публікації, в яких
висвітлено основні наукові результати, а також за результатами фахового

семінару профільних кафедр хірургії і проктології, хірургії та судинної хірургії Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від «18» червня 2024 (протокол № 1), ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації

Пупкові грижі складають 8-12% серед загальної частини зовнішніх гриж живота. Такі грижі у 60% поєднуються з діастазом прямих м'язів живота. Хірургічне лікування пупкових гриж поєднаних з діастазом прямих м'язів з використанням лапароскопічної та відкритої алопластики у порівнянні з аутопластикою покращує післяопераційні результати. Водночас частота рецидивів після таких операцій залишається в межах 10-15%. Основною причиною виникнення рецидиву пупкових гриж поєднаних з діастазом прямих м'язів після алопластики є недостатня або неповна ліквідація діастазу при герніопластиці. За останні роки при поєднанні пупкової грижі з широким діастазом прямих м'язів живота використовують традиційну надапоневеротичну методику «onlay». Ця методика дозволяє одночасно виконати алогерніопластику та ліквідувати діастаз прямих м'язів, але проявляється рядом ускладнень: високою частотою, сером, гематом, хронічного післяопераційного болю, рецидивами. На сьогоднішній день при аналізі світової літератури для хірургічного лікування пупкових гриж з поєднаним діастазом прямих м'язів живота запропоновано багато способів оперативного втручання з використанням відкритого та лапароскопічного доступу, різних розташувань сітчастого імпланту, проте однозначної думки, що до вибору тактики хірургічного лікування таких видів гриж у літературі не зустрічається. Це свідчить про відсутність чіткого визначення найбільш ефективного способу хірургічного лікування та обґрунтовує виконання даного дисертаційного дослідження.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана згідно з планом науково-дослідних робіт (НДР) Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика та є фрагментом НДР кафедри хірургії і проктології «Обґрунтування та розробка інноваційних методів діагностики, хірургічного лікування і профілактики ускладнень при ургентних та планових абдомінальних захворюваннях», державний реєстраційний номер 0122U200877, дата реєстрації 20.09.2022. Термін виконання 2022-2027.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Автором спільно з науковим керівником сформульовано мету, завдання та дизайн дисертаційного дослідження. Самостійно автором виконано патентний пошук, аналіз літератури, підготовлено матеріали для проведення етичної комісії. Дисертантом виконано морфологічне дослідження, спільно з науковим керівником виконано відбір пацієнтів, проведено передопераційне обстеження та планування методики операційного втручання, ведення пацієнтів у післяопераційному періоді. Автор брав участь у хірургічних операціях у якості асистента та брав участь у спостереженні за пацієнтами. Дисертант особисто

виконував статистичну обробку одержаних результатів та систематизування матеріалів для викладення у дисертації та наукових публікаціях. Спільно з науковим керівником сформульовані висновки та практичні рекомендації.

4. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації. Дослідження проводилось з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини, Настанови з клінічних досліджень та наказів МОЗ України. Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

5. Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

Набуло подальшого розвитку вивчення причин виникнення післяопераційних ускладнень після традиційної надапоневротичної методики «onlay» при пупковій грижі поєднаної з діастазом прямих м'язів живота. Встановлено, що надапоневротичне розміщення сітчастого імплантату в результаті його широкого контакту із підшкірною основою супроводжується серою у 45-62%, які інфікувались у 4,7-5,6% випадків, що призводить до міграції сітчастого імплантату і рецидиву як пупкової грижі так і діастазу прямих м'язів

Вперше при діастазі прямих м'язів живота з пупковою грижею досліджено морфологічні особливості передніх та задніх апоневротичних стінок. Визначено, що задні апоневротичні стінки прямих м'язів є стоншені, розволокненні за рахунок зменшення об'єму судинно та волокнистого компонента до $50,5 \pm 1,9\%$ проти $62,3 \pm 2,1\%$ та об'єму жирової тканини до $27,4 \pm 1,2\%$ проти $37,7 \pm 15\%$.

Вперше обґрунтовано укріплення задніх апоневротичних стінок з ретромускулярним розміщенням сітчастого імплантату при пупковій грижі поєднаної з діастазом прямих м'язів живота та обґрунтовано критерії вибору відкритої і лапароскопічної алопластики

Удосконалено мінінівазивну ретромускулярну алопластику при пупкових грижах поєднаної з діастазом прямих м'язів живота шляхом фіксації сітчастого імплантату клеєм та обґрунтовано вибір способу хірургічного лікування в залежності від ширини діастазу.

Доведена ефективність удосконаленого способу мінінівазивної ретромускулярної алопластики при пупкових грижах поєднаної з діастазом прямих м'язів живота у порівнянні із традиційними методами.

6. Практичне значення одержаних результатів дослідження.

Результати морфологічного дослідження передніх та задніх апоневротичних стінок при пупкових грижах поєднаних з діастазом прямих м'язів обґрунтовують ретромускулярне розміщення сітчастого імплантату.

Впровадження удосконаленої мініінвазивної лапароскопічної ретромускулярної алопластики при пупкових грижах поєднаної з діастазом прямих м'язів живота покращить безпосередні та віддаленні післяопераційні результати а саме зменшить частоту частоти гематоми з 9,7% до 3,1%, сероми з 16,1% до 6,2%, інфікування рани з 4,8% до його відсутності, хронічного післяопераційного болю з 9,7% до 3,1% та рецидиву діастазу прямих м'язів з 11,3% до 1,5%.

Використання поліуретанового клею для фіксації сітчастого імплантату при алогерніопластиці дає змогу зафіксувати розправлений сітчастий імплантати ретромускулярно та запобігти його зміщенню, гофруванню, та сприяє проростанню сітчастого імплантата сполучною тканиною.

7. Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою. Здобувачем у процесі написання дисертації опрацьовано 225 актуальних літературних праць інших вчених, з яких 22 кирилицею та 203 латиницею. За обраною тематикою здобувач має високу обізнаність з результатами наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених.

8. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.

Основні результати дисертаційної роботи викладені у 3 публікаціях, зокрема 2 статей в наукових фахових журналах, відповідно до «Переліку наукових фахових видань України», 1 стаття, що індексуються Scopus або Web of Science, 2 робіт в збірниках та матеріалах з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій.

Праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Фелештинський, Я. П., & Коваль, О. М. (2023). Ретромускулярна алопластика "MILOS" при пупкових грижах, поєднаних із діастазом прямих м'язів живота. Шпитальна хірургія. Журнал імені Л. Я. Ковальчука, 1, 50–54.
DOI:10.11603/2414-4533.2023.1.13812
<https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/surgery/article/view/13812>
Ключові слова: пупкова грижа, діастаз прямих м'язів живота, алогерніопластика «onlay», мініінвазивна алопластика «MILOS»
2. Деркач К.Д., Коваль О.М. (2023). Комплексне хірургічне лікування рецидивних гриж живота, поєднаних з норицями передньої черевної стінки. | УКР. МЕД. ЧАСОПИС, 2 (160) – III/IV, 135-137.
DOI:10.32471/umj.1680-3051.160.248658
<https://api.umj.com.ua/wp/wp-content/uploads/2023/11/5364.pdf>

Ключові слова: алопластика, грижа живота, абдомінальна хірургія, поліуретановий клей, рецидив.

3. Y. Feleshtynskyi, O. Koval, S. Svyrydovskyi. EFFECTIVENESS OF EMILOS SURGERY IN PATIENTS WITH DIASTASIS RECTI COMBINED WITH UMBILICAL HERNIA. British Journal of Surgery, Volume 111, Issue Supplement_5, May 2024, znae122.293
DOI:10.1093/bjs/znae122.293
https://academic.oup.com/bjs/article/111/Supplement_5/znae122.293/7682860
Keywords: postoperative complications, abdominal muscles, hernia umbilical, rectus abdominis, surgical mesh, surgical procedures.

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Тези, матеріали конференцій. FEATURES OF LAPAROSCOPIC ALOPLASTY OF UMBILICAL HERNIAS COMBINED WITH DIASTASIS OF THE RECTAL MUSCLES. 30th Annual congress of the EAES 5-8 July 2022 Krakow, Poland 2 ст. Feleshtynsky Ia. P, Koval O.M., Vatamanyuk V.F.
2. Тези, матеріали конференцій. Алопластика MILOS при пупкових грижах у поєднанні з діастазом прямих м'язів живота. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання загальної та судинної хірургії», 28 – 29 жовтня 2022 року, м. Київ 2ст.
Фелештинський Я. П., Коваль О. М.

9. Впровадження наукових досліджень у практику.

Результати дисертаційного дослідження впроваджено в клінічну практику хірургічного відділення Київської клінічної лікарні №5, Українського центру гриж живота та навчальний процес кафедри хірургії і прокології НУОЗ України імені П. Л. Шупика

10. Апробація результатів дослідження.

Результати досліджень презентували на науково-практичних конференціях

1. «Перспективи розвитку сімейної медицини в Україні», 22-23 жовтня 2021, м. Київ, «Актуальні питання сімейної медицини»
2. 17-18 лютого 2022, м. Київ, "Сучасні академічні знання у практиці лікаря загальної практики-сімейного лікаря" (Українська фахова школа з міжнародною участю),
3. 17-19 листопада 2022 року, м. Київ. Науково-практична конференція «Актуальні питання загальної та судинної хірургії»
4. 22-23 жовтня 2024р., 8-10 лютого 2024 року м Славське 21-а українська конференція з міжнародною участю «Мінінвазійні технології в сучасній хірургії. Досягнення та перспективи інтервенційної радіології»,
5. 29-31.05.24 р. 46th Annual congress of the EAES 2024 Prague, Check Republic.

11. Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості. Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують

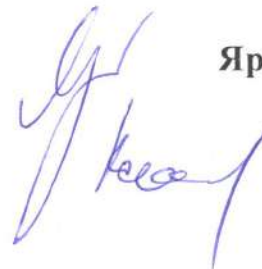
Ковалю Олександра Миколайовича як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувач має глибокі фахові знання, педагогічний хист, здібний до наукових досліджень, вміє глибинно аналізувати, аналітично мислити та формувати висновки. Методично проводив наукові дослідження за темою дисертації, приймав активну участь у проведенні науково - практичних конференцій в Україні та за кордоном. За період навчання у закладах вищої освіти та роботи у лікувальних установах зарекомендував себе як сумлінного здобувач та науковця, висококваліфікованого та відповідального лікаря-хірурга. Коваль Олександр Миколайович за період роботи в практичній медицині проявив себе як висококваліфікований лікар-хірург, який володіє класичними і новітніми методиками надання медичної допомоги в хірургії та є сформованим, кваліфікованим науковцем з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки, високою ерудицією та досвідом, що дозволяє вважати його фахівцем із спеціальності 14.01.03 «хірургія».

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», рекомендувати дисертацію Ковалю Олександра Миколайовича на тему: «Обґрунтування вибору відкритої та лапароскопічної алопластики при пупкових грижах поєднаних з діастазом прямих м'язів живота» до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії із спеціальності 14.01.03 «хірургія».

Головуючий на засіданні фахового семінару

*Д. мед. н, професор кафедри хірургії та
трансплантології Національного
університету охорони здоров'я України
імені П.Л. Шупика*

Ярослав ВОЙТІВ